

Uit:

Wetgevingsoverleg Buitenlandse Handel en OS - 17-12-2012

Mevrouw **Maij** (PvdA): Voorzitter. Vandaag spreken we met de minister over de begroting voor 2013 voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. We doen dit voor de eerste maal. Graag wil ik in mijn inbreng een aantal dingen zeggen over de visie van de PvdA op het samenvoegen van deze twee portefeuilles en over de begroting voor 2013. Verder zal ik van de gelegenheid gebruikmaken om alvast over die begroting heen te kijken en de minister een aantal gedachten voor 2014 mee te geven.

Door de samenvoeging van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking kan er meer coherentie van beleid ontstaan. Voorgaande regeringen hebben al een aantal stappen op het terrein van coherentie, grondstoffenbeleid en milieubeleid gezet. Ook steunt de PvdA de inzet op internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij wat ons betreft meer nadruk op het tegengaan van **kinderarbeid** mag worden gelegd.

Mevrouw **Maij** (PvdA): De millenniumontwikkelingsdoelstellingen zijn ambitieus, maar wat mij betreft zouden die ambitieuzer kunnen zijn. "De armoede in de wereld halveren" zou moeten worden vervangen door "proberen om een eind te maken aan de armoede in de wereld". Onderdeel daarvan is volgens mij inderdaad sociale steun in ontwikkelingslanden voor de mensen die daar onder het bestaansminimum leven. Ik vind het ook belangrijk dat die twee agenda's -- die van duurzame ontwikkeling en die van de millenniumontwikkelingsdoelstellingen, waar die gaan over armoedebestrijding -- samenkomen. Het moeten niet alleen agenda's zijn die voor ontwikkelingslanden gelden, maar het dienen ook agenda's te zijn die voor ons gelden. Die duurzame ontwikkeling zou niet alleen in ontwikkelingslanden moeten plaatsvinden, maar daarmee zouden ook wij aan de slag moeten gaan. Ik zou het fantastisch vinden als onze regering in de persoon van deze minister, een belangrijke rol in dat debat kon spelen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dat is een mooie lijn, maar Jan Pronk heeft gezegd dat je binnen die duurzame ontwikkeling specifiek moet kijken of je het ontstaan van sociale zekerheidsstelsels zou kunnen stimuleren. Deels is dat al aan de gang, bijvoorbeeld via de zorgverzekeringen. Je zou echter ook kunnen denken aan een wezenuitkering, een weduwenuitkering, met name om die **kinderarbeid** of die meisjesprostitutie tegen te gaan. Verder doel ik op pensioenstelsels et cetera. Ziet u die lijn van de heer Pronk ook zitten?

In de periode waarin we gezamenlijk in een kabinet zaten – met "we" bedoel ik de ChristenUnie, de PvdA en het CDA – hebben we **kinderarbeid** tot speerpunt gemaakt. Wil de minister dat beleid terughalen? Zij heeft een goede daad verricht toen zij op handelsmissie in Turkije was door daarover meteen met de ILO te spreken en daarvoor ook geld beschikbaar te stellen. Dat ging over de katoenpluk en de **kinderarbeid** in Turkije, een land waar sommigen van ons graag op vakantie gaan. Daar bestaat **kinderarbeid** echter nog steeds. De minister heeft dus haar eerste positieve signaal afgegeven. Wil zij ook toezeggen dat zij daarvan een speerpunt gaat maken?

De minister heeft toegezegd dat zij met verschillende sectoren om de tafel gaat, te beginnen met de schoenensector. We hebben echter ook de sectoren kleding, cacao, fruit, koffie, thee, tapijten en natuursteen. Dat zijn wat de **kinderarbeid** betreft allemaal risicosectoren. Is de minister bereid om met de risicosectoren -- ik weet dat het er veel zijn -- in gesprek te gaan om na te gaan of in de gehele keten, zoals dat ook door de OESO wordt gevraagd, geen **kinderarbeid** meer plaatsvindt?

Ploumen

In veel landen is de middenklasse in ontwikkeling, wat onze steun verdient. In veel landen vormt de middenklasse het maatschappelijk middenveld, zoals je dat in Nederland ook ziet. Dat middenveld zou zich wat mij betreft vooral moeten bezighouden met het zijn van een tegenmacht tegen de gekozen macht. Dat geldt niet alleen in Nederland, maar ook in andere landen. De middenklasse is ook instrumenteel in de overgang die toch echt nodig is, zeg ik tegen het CDA en de VVD. Zelfs The Economist is nu erg tegen ongelijkheid, dus 2012 heeft ons ook wat dat betreft heel veel gebracht. **Ongelijkheid in landen zelf moet worden bestreden, met onze hulp.**

...

Ik heb mij voorgenomen om in samenwerking met collega Kamp van EZ te komen met een nieuwe beleidsnotitie over internationaal en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Een heel aantal van de onderwerpen die door de commissie zijn genoemd, zullen daarvan onderdeel uitmaken, zoals **kinderarbeid**. Ik zeg dat nu alvast toe.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): De minister noemde daarnet de sectoren waarmee zij graag in gesprek wil gaan. Ik zat te broeden op een motie daarover, maar dit gaat veel sneller en scheelt papier. Ik begrijp dat de minister toezegt om met de risicosectoren in gesprek te gaan, zoals zij ook al heeft gedaan met de fabrikanten van kleding of schoenen, om afspraken te maken om in de hele keten **kinderarbeidvrij** te produceren. Als de minister dat bedoelt, hoor ik dat graag. In die motie zou ik ook hebben verwezen naar het Europees beleid. De vorige minister van Buitenlandse Zaken heeft eerder gevraagd om onderzoek dat nu ergens in Brussel in een bureaula ligt. Kan de minister dat onderzoek uit die bureaula halen, om te kijken of wij in Europees verband producten met kinderarbeid kunnen weren?

Minister **Ploumen**: Vorige week heb ik het gesprek met de textielsector gestart. Ergens in het voorjaar is er een handelsmissie naar Bangladesh, onder andere over thema's als water en voedselzekerheid. Ik heb de textielsector uitgenodigd om mee te gaan op die missie, evenals maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met die problematiek. Dan kunnen we samen poolshoogte nemen. Daarmee zal niet alles meteen opgelost zijn, maar het geeft ons wel de gelegenheid om met onze counterparts in Bangladesh om de tafel te gaan. Ik heb onlangs de Kamervragen van de heer Voordewind over de schoenensector beantwoord. Ik zal even bekijken of ik met al die sectoren in gesprek moet of dat het ook op een andere manier kan, want we moeten ook de agenda's bewaken. Het onderwerp heeft wel mijn aandacht. Ik ga er intensief op inzetten.

Ik zal een paar dingen noemen die wij al doen op dat terrein, zodat de heer Voordewind weet dat er boter bij de vis komt. Uit het Mensenrechtenfonds wordt de **Campagne Stop Kinderarbeid** gefinancierd, met **Child Labour Free Zones**, waarover we net ook hebben gesproken. Er worden ook activiteiten ondernomen

zoals het organiseren van een lobby voor de internationale conferentie in Uganda in april 2013, om meer steun te mobiliseren voor het concept van **Child Labour Free Zones**. Wij zullen de uitkomsten daarvan ook inbrengen bij de conferentie in Brazilië die dat in november allemaal moet afronden. We doen dit dus niet in isolement, maar de inzet is op globale schaal, want alleen dan werkt het, maar dat wil niet zeggen dat we het moeten laten als we soms iets alleen kunnen doen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dank voor dit antwoord. Ik begrijp dat de minister heeft bepaald dat kinderarbeid een speerpunt is, los van hoe je dat allemaal moet wegen. Ik zie aan de houding van de minister dat zij hier heel serieus werk van gaat maken. Daar ben ik blij mee.

De Kamer heeft in 2009 een motie aangenomen om de huismerken van de supermarkten **kinderarbeidvrij** te krijgen. Dat heet het eerlijke-supermarktenconvenant. Kan de minister ook naar die motie kijken? Deze ligt er al jaren, maar is nog steeds niet uitgevoerd.

Minister **Ploumen**: Ik zeg graag toe dat ik daar zeker naar ga kijken.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik dank de minister voor haar inzet, ook nu uitgesproken, met betrekking tot **kinderarbeid**. Ik had twee moties, maar die ga ik nu niet indienen. De ene motie ging over de risicosectoren. De minister gaat daarover in gesprek. De andere motie ging over child labour free zones. De minister heeft gezegd dat ze dat punt zal ondersteunen. Dat scheelt dus weer papier. Over het revolving fund krijgen we geen duidelijkheid. Dat geldt ook voor het antwoord op de vraag van collega Van Ojik of dat een verplichting is. Daarom dien ik de volgende heel simpele motie in.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ten slotte had ik de eerlijke supermarkten bij de minister onder de aandacht gebracht. Misschien kan ze daarop in haar tweede termijn nog reageren. Heeft ze de inzet om de motie daarover alsnog uit te voeren?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ik had gevraagd of de minister bereid was om de motie over de eerlijke supermarkten uit te voeren. Zij zou daar in de tweede termijn op terugkomen. Misschien kan dit ook per brief.

Minister **Ploumen**: Mag ik daar morgen voor 14.00 uur op terugkomen?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ja.

Tijdens plenaire vergadering begroting BZ op 18-12-12

Voordewind

Ik dank de minister voor Ontwikkelingssamenwerking voor de mooie brief over eerlijke supermarkten naar aanleiding van onze motie. Ik waardeer haar inspanningen op dit gebied en het feit dat zij in gesprek wil gaan met de supermarktbranche.

Brief Ploumen aan Kamer 18 december 2012

In reactie op het verzoek van lid Voordewind, gedaan tijdens het wetgevingsoverleg Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op 17 december jl., of ook de motie over verduurzaming van huismerken van supermarkten, die hij indiende op 6 december 2010 (Tweede Kamer 32500-V, nr. 122), alsnog kan worden uitgevoerd, meld ik u het volgende.

Op 25 november 2011 heeft staatssecretaris Bleker van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie uw Kamer geantwoord over de uitvoering van deze motie. De staatssecretaris heeft overleg gevoerd met de supermarktbranche, de voedselverwerkende industrie en een aantal maatschappelijke organisaties. Hij is tot de conclusie gekomen dat er een groot aantal initiatieven is die leiden tot verduurzaming van producten in supermarkten, bijvoorbeeld convenanten op het vlak van cacao, soja en palmolie, het project van het Initiatief Duurzame Handel waarin alle grote supermarkten zich inzetten voor duurzame inkoop van groente en fruit, het Platform Verduurzaming Voedsel, de convenanten tot markt-ontwikkeling van Dierlijke Producten en van de Biologische Landbouw. Daarnaast worden in de supermarkten allerlei producten met duurzaamheidskeurmerken en standaarden aangeboden.

Op het vlak van monitoring verwijst de staatssecretaris naar de reeds bestaande Monitor Duurzaam Voedsel en het Informatiesysteem Verduurzaming Voedsel.

Net zoals ik onlangs met de textielsector heb gedaan, wil ik in het komend jaar met relevante sectoren, waaronder de supermarktbranche, van gedachten wisselen over internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, ketenverantwoordelijkheid en verduurzaming van het assortiment. Ik zal hiertoe onder meer een rondetafelgesprek organiseren en voorzie de uitkomsten hiervan te gebruiken voor mijn visie op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Lilianne Ploumen